OULUN TAIDEMUSEO

Taide on meidän

TEHTÄVIÄ ITSENÄISEEN VIERAILUUN YLÄKOULULLE JA 2.ASTEELLE

Ajasta irrallaan -näyttely
Oulun taidemuseossa
30.10.2026–28.3.2027

Tämä materiaali on suunniteltu yläkoulu- ja 2. asteen ryhmien omatoimivierailujen tueksi. Se sisältää teoskohtaisia tarkastelutehtäviä, joiden avulla opiskelijat voivat tutkia nykytaidetta, muodostaa omia tulkintojaan ja keskustella teosten herättämistä kysymyksistä.

Näyttelyn teokset käsittelevät muun muassa ihmisen suhdetta teknologiaan ja luontoon sekä historiaan, valtaan ja todellisuuden tulkintaan. Tehtävät tarjoavat näkökulmia myös media- ja demokratiakasvatukseen.

Tehtävät etenevät havainnoista tulkintaan ja keskusteluun. Kysymyksiin ei ole yhtä oikeaa vastausta, eikä opettajan tarvitse tuntea teoksia etukäteen. Kannustakaa nuoria perustelemaan näkemyksiään teoksista tekemillään havainnoilla ja kuuntelemaan myös erilaisia tulkintoja.

Muistattehan ilmoittaa myös omatoimivierailusta museolle etukäteen.
Liikkukaa näyttelytilassa rauhallisesti ja muistakaa myös,
että teoksiin ei ole suotavaa koskea.

OULUN TAIDEMUSEO

Taide on meidän

Aluksi

Tervetuloa Ajasta irrallaan -näyttelyyn!

Ajasta irrallaan -näyttelyssä menneisyys, nykyhetki ja tulevaisuus kietoutuvat toisiinsa. Teokset tarkastelevat maailmaa, jossa teknologia, kuvat ja erilaiset kertomukset vaikuttavat siihen, miten ymmärrämme todellisuutta ja omaa aikaamme.

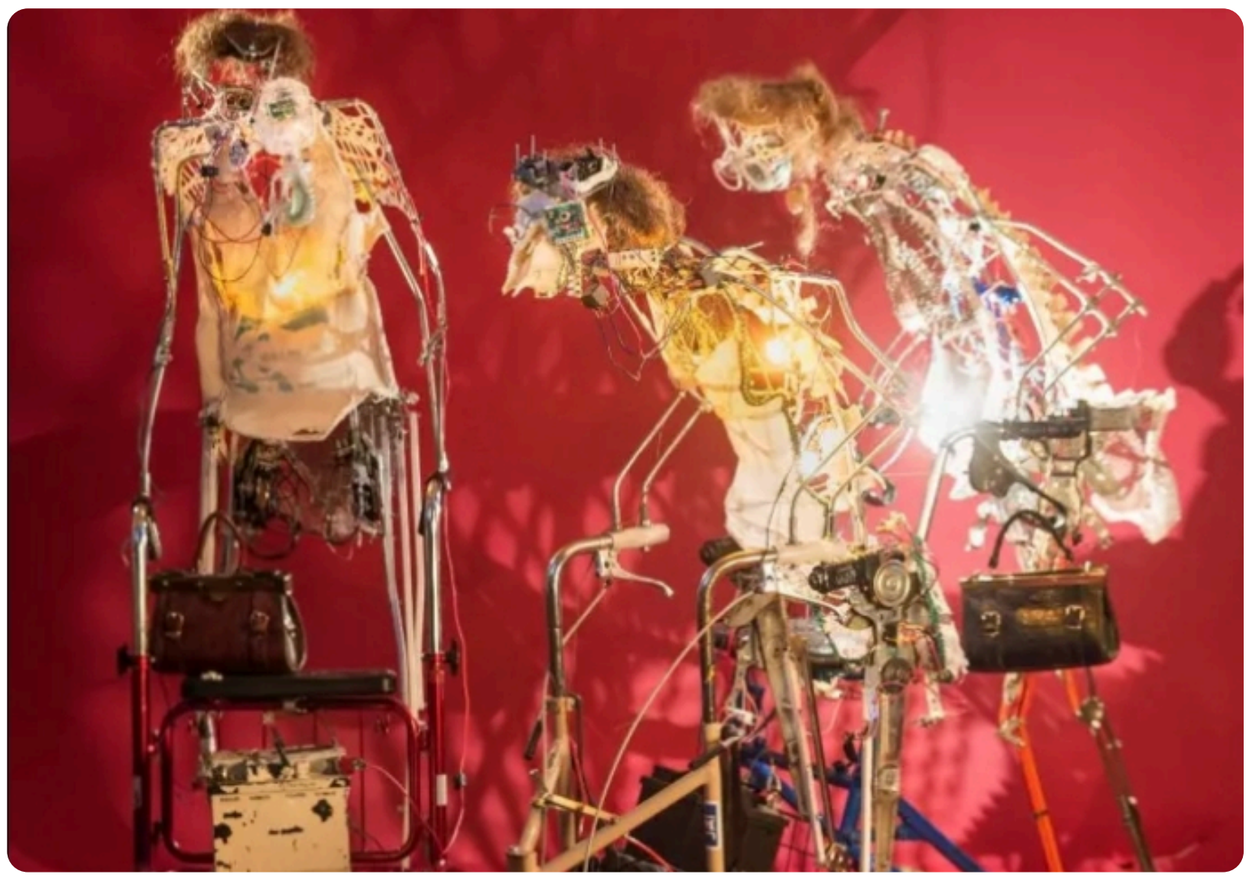
Elämme jatkuvan muutoksen keskellä. Teknologia kehittyy, yhteiskunnalliset vastakkainasettelut kärjistyvät ja käsityksemme siitä, mikä on totta, joutuvat koetukselle. Samalla menneisyys vaikuttaa edelleen siihen, millaisessa maailmassa elämme ja millaista tulevaisuutta rakennamme.

Pohtikaa aluksi:

- Mitä näyttelyn nimi Ajasta irrallaan tuo mieleenne?
- Miten menneisyys vaikuttaa nykyhetkeen?
- Kuka tai mikä vaikuttaa siihen, millaisena näemme maailman?

Näyttelyssä ei tarvitse etsiä yhtä oikeaa tulkintaa. Tärkeintä on katsoa tarkasti, tehdä omia havaintoja ja pohtia, millaisia ajatuksia ja kysymyksiä teokset herättävät.

Teija ja Pekka Isorättyä: Invalid Robots

Teija ja Pekka Isorättyä: Teossarjasta Invalid Robot, 2010 Kuva: Juha Åhman

Tutkailkaa robotteja sopivan matkan päästä. Oletko nähnyt joskus aikaisemmin robotin? Minkälainen mielikuva teillä on roboteista? Miten nämä robotit poikkeavat siitä?

Teija ja Pekka Isorättyän robotit on rakennettu käytetyistä, saaduista ja löydetyistä materiaaleista. Ne eivät ole tehokkaita ja täydellisiä tulevaisuuden koneita, vaan vaikuttavat haurailta ja kömpelöiltä ja liikkuvat rollaattorien avulla.

Teoksen nimi on Invalid Robots. Englannin invalid-sana voi viitata johonkin kelpaamattomaan tai pätemättömään, mutta sillä on myös vanhahtava yhteys sairauteen ja toimintakyvyn rajoitteisiin. Miksi taiteilijat ovat mielestänne antaneet roboteille juuri tämän nimen?

Pohtikaa vielä: Millaisia ominaisuuksia arvostamme koneissa? Tehokkuutta, nopeutta, tarkkuutta? Arvostammeko joskus samoja ominaisuuksia myös ihmisissä? Mitä tapahtuu, jos emme täytä näitä odotuksia?

OULUN TAIDEMUSEO

Taide on meidän

Daniel Nagy: Luola

Daniel Nagy Cave 2026 - osa teosta Kuva: Mika Friman

Tutkikaa Daniel Nagyn Luola-teosta. Mitä ajatuksia tai tunnelmia teoksen kuvat herättävät? Miten niiden merkitys voisi muuttua, jos ne esitettäisiin eri järjestyksessä tai yhteydessä?

Teos käsittelee elokuvaohjaaja Sergei Eisensteinin elämää ja taiteilijan vapautta. Taiteilija kuvataan teoksen keskellä. Eisenstein tunnetaan erityisesti montaasista eli elokuvan leikkaustekniikasta, jossa erilaisten kuvien yhdistäminen synnyttää uusia merkityksiä. Hänen aikanaan Neuvostoliitossa taidetta ja elokuvia käytettiin myös poliittisen vaikuttamisen välineinä.

Teoksen taustalla on lisäksi Platonin luolavertaus, jossa ihmiset näkevät todellisuudesta vain seinälle heijastuvia varjoja ja luulevat niitä koko totuudeksi.

Kuka nykyään päättää, millaisia kuvia ja tarinoita näemme? Miettikää esimerkiksi uutisia, sosiaalista mediaa ja algoritmeja.
Voiko kuva olla totta mutta antaa silti harhaanjohtavan käsityksen todellisuudesta?

OULUN TAIDEMUSEO

Taide on meidän

Ida Koitila: Homo Giganteum

Ida Koitila Homo Giganteum, 2024 Kuva: Mika Friman

Tutkikaa Ida Koitilan Homo Giganteum -teosta. Mitä teos muistuttaa?
Entä mikä siinä näyttää ihmisen tekemältä ja mikä luonnon muovaamalta?

Teos on tehty Ruotsissa kasvaneista suurista tammenrungoista, jotka myrsky kaatoi. Taiteilija Ida Koitila on muotoillut niistä antiikin Kreikan pylväitä muistuttavia veistoksia. Pylväät ovat tuttuja esimerkiksi temppeleistä ja muista rakennuksista, jotka symboloivat ihmisen rakentamaa kulttuuria ja sivistystä.

Miksi taiteilija on mielestänne yhdistänyt luonnon muovaamat puut ja ihmisen rakentamia monumentteja muistuttavat pylväät?

Teoksen nimi on Homo Giganteum. Homo viittaa ihmiseen ja giganteum jättimäiseen. Koitila kuvaa teosta vertauskuvaksi ihmiskunnan hauraudesta luonnon voimien edessä. Kumpi on lopulta suurempi: ihminen vai puu?

Katsokaa vielä teoksen pylväitä. Mitä ajatuksia niiden sortuminen tai horjuminen herättää siitä, kuinka pysyviä ihmisen rakentamat yhteiskunnat ja niiden rakenteet ovat?

Fanny Varjo: Ritari

Fanny Varjo: Ritari, 2024 Kuva: Mika Friman

Millaisia mielikuvia ritareihin yleensä liitetään? Ritarit tunnetaan historiasta ja tarinoista rohkeuden, voiman ja sankaruuden symboleina. Varjon teoksissa nämä tutut hahmot näyttäytyvät kuitenkin yllättävällä ja humoristisella tavalla.

Nämä Ritarit taipuvat erikoisiin asentoihin, tasapainoilevat ja näyttävät jopa kömpelöiltä. Veistokset on valmistettu lasitetusta kivitavarasta eli keramiikasta. Materiaali on kovaa ja haurasta, vaikka hahmojen asennot tuovat mieleen liikkeen ja notkeuden.

Miten teosten materiaali vaikuttaa siihen, millaisina hahmot koette? Miltä samat asennot näyttäisivät, jos veistokset olisi tehty esimerkiksi pehmeästä kumista?

Voiko sankari olla myös kömpelö, haavoittuva tai naurettava? Mitä taiteilija voi kertoa historiasta muuttamalla tuttujen hahmojen esittämistapaa?

OULUN TAIDEMUSEO

Taide on meidän

Jesse Jones: Tremble, tremble

Jesse Jones: Tremble Tremble, 2017 Kuva: Ros Kavanagh

Kerääntykää Jesse Jonesin Tremble, tremble -teoksen äärelle. Kiinnittäkää huomiota erityisesti ääneen, liikkuvaan kuvaan ja teoksen tunnelmaan.

Millaisia tunteita teos herättää? Miten ääni, kuva ja tila vaikuttavat kokemukseenne?

Teos ammentaa historiasta, erityisesti noitavainoista ja naisten asemasta yhteiskunnassa. Aikoinaan noidiksi syytettyjä ihmisiä vainottiin ja rangaistiin, usein siksi, että he poikkesivat yhteisön odotuksista. Jonesin teoksessa noitahahmo nousee vastarinnan ja voiman symboliksi. Teos käsittelee valtaa, oikeuksia ja sitä, kenen ääni yhteiskunnassa tulee kuulluksi.

Kuka saa päättää, mikä on hyväksyttävää ja kenen mielipiteillä on merkitystä?

Teoksen nimi Tremble, tremble tarkoittaa suomeksi ”Vaviskaa, vaviskaa”. Kenelle teoksen viesti voisi olla suunnattu?

Lopuksi

Kokoontukaa lopuksi yhteen ja palauttakaa mieleen näyttelyssä näkemänne teokset.

Valitse mielessäsi yksi teos, joka:

- yllätti tai herätti tunteita
- sai ajattelemaan jotakin uudella tavalla
- jäi muuten erityisesti mieleen.

Halukkaat voivat kertoa valinnastaan ja siitä, miksi juuri kyseinen teos jäi mieleen.

Pohtikaa lopuksi yhdessä:

- Muuttuiko jokin ajatuksesi tai käsityksesi vierailun aikana?
- Millaisia näkökulmia näyttely tarjosi omaan aikaamme ja maailmaan, jossa elämme?
- Minkälaisen jäljen sinä haluaisit jättää tästä ajasta tuleville sukupolville?

Katsokaa koulussa Yle Areenasta Meeri Koutaniemen Irti kuvasta -dokumenttisarjan jakso Teija ja Pekka Isorättyästä. Jakso löytyy nimellä Robottimummoja ja romuttamon aarteita.